

# VOLEBNÍ STATISTIKA

**Žádné volby, které se konají na území ČR či na zastupitelských úřadech v zahraničí, se bez aktivní účasti ČSÚ neobejdou.**

Spojení voleb a statistiky má na našem území tradici už od vzniku Československa v roce 1918. Tehdy státní statistika vydávala publikace, které dokumentovaly výsledky voleb a věnovaly se popisu vymezení volebních území. Tak tomu bylo až do začátku 2. světové války. Po válce bylo spojení voleb a statistiky nakrátko oživeno. Po roce 1948 gesce za volby náležela ministerstvu vnitra. Trvalé obnovení spojení

voleb a statistiky nastalo až v roce 1990, kdy tehdejší volební zákony svěřily Federálnímu i Českému statistickému úřadu působnost při zjišťování, zpracování a poskytování výsledků voleb.

Zpočátku novodobého sepětí voleb a statistiky byli statistici zodpovědní v podstatě jen za zpracování souhrnných údajů o výsledcích voleb za dané území pro příslušnou volební komisi. V rámci Ústřední volební komise zpracovávali také celkový výsledek voleb včetně rozdělení mandátů ve voleném orgánu. Počínaje rokem 2000 je pozice ČSÚ

ve volbách daleko významnější. Z původního systému volebních komisí zbyly jen okrskové volební komise. Všechny ostatní sčítací stupně byly zrušeny a jejich činnost i odpovědnost převzaly ČSÚ, Ministerstvo vnitra ČR a další volební orgány.

Hlavními úkoly ČSÚ ve volbách jsou vypracování závazného systému zjišťování a zpracování výsledků voleb (případně výsledků hlasování v celostátním referendu) a vyhotovení programového vybavení pro účely zpracování výsledků voleb a jejich prezentaci. ČSÚ plní ve volbách také roli metodickou, svými

metodickými pokyny a vydanými příručkami konkretizuje postup práce okrskových volebních komisí při zjišťování výsledků hlasování a při vyhotovování zápisu o výsledcích hlasování v okrsku. ČSÚ provádí i školení určených členů okrskových komisí k systému zjišťování a zpracování výsledků hlasování. Příslušné technické projekty ČSÚ specifikují použitá technická zařízení pro pořízení, přenos, sumarizaci a zpracování výsledků voleb, včetně prezentace průběžných a konečných výsledků na webových stránkách ČSÚ.





## VOLBY V PŘÍMÉM PŘENOSU

Celkové výsledky voleb jsou sumarizovány z okrskových výsledků příslušných volebních území. Technické řešení zpracování klade důraz především na bezpečnost, transparentnost a rychlost. Celý systém pracuje v reálném čase, rychlost zpracování je závislá pouze na rychlosti a kvalitě práce jednotlivých okrskových volebních komisí. Údaje o výsledcích hlasování, převzaté od jednotlivých okrskových volebních komisí, jsou tak ihned zobrazovány na internetovém volebním serveru [www.volby.cz](http://www.volby.cz), a to jak v elementární podobě, tak i ve formě průběžné sumari-

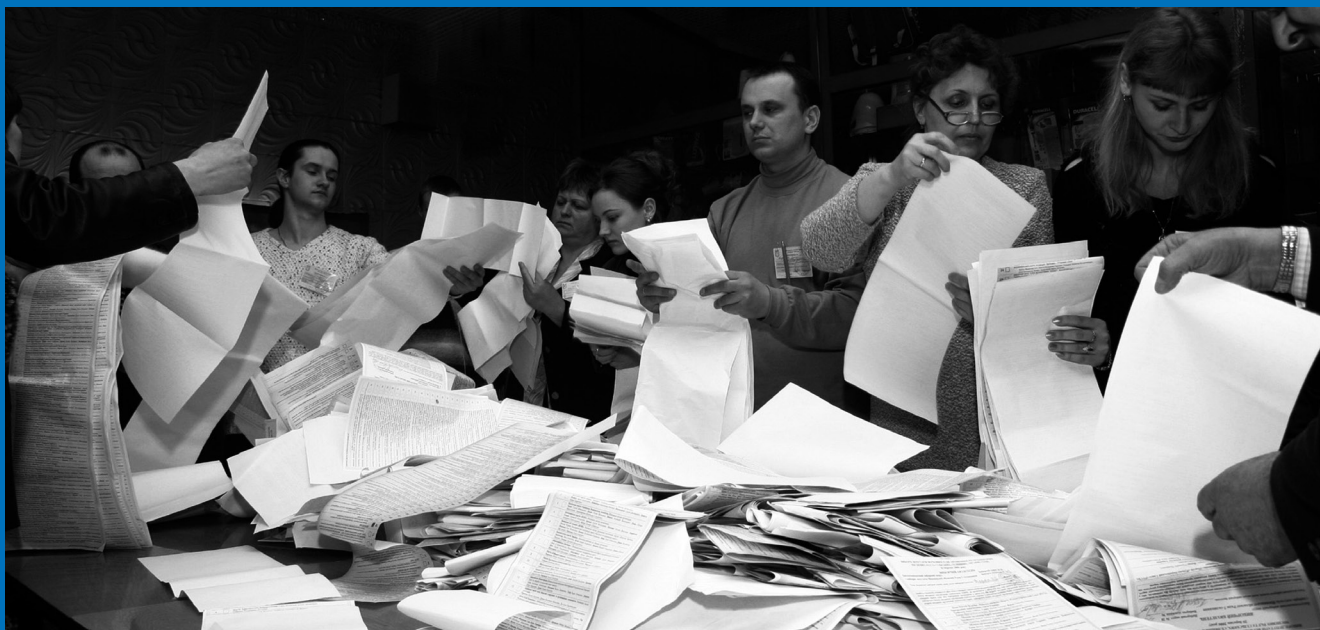
zace za vyšší územní celky a v souhrnu za jednotlivá volební území. Každý občan tak má možnost sledovat na internetu postup sčítání hlasů z jednotlivých volebních okrsků. Tím je posílena transparentnost procesu zjišťování volebních výsledků, protože v každé fázi zpracování je umožněna jejich kontrola. Informace na volebním serveru zůstávají trvale k dispozici všem zájemcům i po skončení voleb a vyhlášení jejich výsledků Státní volební komisí.

## Z HISTORIE VOLEB

V roce 2008 vydal ČSÚ historickou publikaci, která se týkala voleb do zákonodárných orgánů Československa a České republiky v letech 1920 až 2006. Kromě výsledků voleb naleznete v publikaci i popis volebních zákonů, jimiž se volby řídily, nebo prezentaci některých zvláštností, které volby provázely. U výsledků, u nichž je možná alespoň částečná srovnatelnost, nechybí ani časová řada od prvních voleb v roce 1920 nebo alespoň od některého pozdějšího data do současnosti.

## KANDIDÁTŮ PŘIBÝVÁ

Zájem o místa v zastupitelstvech krajů, obcí nebo zákonodárných orgánech roste, o čemž svědčí zvyšující se počet kandidátů. Např. ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky kandidovalo v roce 2013 téměř o třetinu více kandidátů než v roce 1996, do Senátu v roce 2014 až o tři čtvrtiny více než v roce 1998. Ve volbách do zastupitelstev obcí se ucházelo v roce 2014 o mandát rekordních 233 tisíc kandidátů. To bylo téměř o polovinu více než v roce 1994.



## VOLEBNÍ DNY JSOU V ČESKU NETYPICKÉ

Česká republika jako jediný stát Evropské unie volila při volbách do Evropského parlamentu 2014 ve dvou dnech. Ve dvou dnech volila v roce 2009 také Itálie. V naprosté většině členských států EU šli voliči k urnám v neděli. Nejdříve se volební místnosti uzavřely ve čtvrtek v Nizozemsku a Spojeném království.

## JAK DLOUHO TRVÁ ZPRACOVÁNÍ VOLEB?

Při mimořádných volbách do PS PČR v roce 2013 byly zpracovány výsledky ze všech volebních okrsků do šesti hodin po uzavření volebních místností. Dříve trvalo zpracování voleb mnohem déle. Například v roce 2002 bylo přebírání výsledků dokončeno až po 12 hodinách. V následujících volbách stejného typu v roce 2006 trvalo zpracování díky rozšíření výpočetní techniky a volebního softwaru do okrskových komisí pouze 9 hodin.

## VOLEBNÍ ÚČAST SE MĚNÍ

Po roce 1989 byla nejvyšší volební účast zaznamenána při volbách do obou sněmoven Federálního shromáždění a České národní rady v roce 1990. Tehdy se voleb zúčastnilo 96,8 % oprávněných voličů. Z voleb konaných v řádném termínu byl nejmenší zájem o druhé kolo senátních voleb v roce 2014, kterých se zúčastnilo pouhých 16,7 % oprávněných voličů.

## VÍCE ŽEN NA KANDIDÁTKÁCH

Zastoupení žen na kandidátních listinách jednotlivých volebních subjektů se zvyšuje. Přitom ve volbách do samosprávných celků je podíl kandidujících žen vyšší a jeho růst rychlejší než ve volbách do zákonodárných orgánů.